

Georgi Krumov

1948, Vidin

Darálta a csíkos dalárda vasárnaponként (az udvar is zengett bele)
épülésünkre a népszerű népdalt: Ilija cellát emel,
gajdolta a börtöntemplomban, melyből az új emberek
hazárd-barlangot s borbélydát csináltak, s kultúrnevelő tanyát ilijáknak,
kik, akár kenderkócba kakas, belegomolyodtak a cellákba.
De intett a plakát a falon, hogy e zárkacalickában is talán
az Ember! Ez büszkén hangzik! (a rácsok túloldalán).

Áttetsző volt az élet, mint a téli párállás a Duna fölött,
ahogy a sors hidegétől béklyózott folyó erőlködött.
De fontosabb volt, hogy tiszta vizecske a csorbaleves,
rajt reményvesztett héjak hajóztak (meglehet korpa, kedves),
ijesztő szakállú csíraindás krumplihajak buktak fel oda,
két paprikaszem, plusz valami folt, avas micsoda...

Valahogy csak éltünk, ám éhkoppon s ádázul egyre,
lestünk lábunk elé, néztük, bárha az Úr nekünk is vetne
a mennybéli mannából, a kenyérből, legalább fejét a halnak,
künn pedig hozzánk hasonlóan didergett a Duna, jégpólya takarta.

Ezt a jeget vágta a brigáddal priccstársam, a beteg,
s megváltásként akkkor csodás megvilágosulás:
lopva a fekhelye alá lestünk, s ott rejtegetett
lábosra leltünk – fedetlen felejtve lekvár, ízrengeteg.
Nem vétek az éhség – behalámoltuk az édes zsákmányt bambán,
fénylett az edény fenéke, öt-hat egér csak az alján,
mert éheztek szegények, miként mi, ők is nagyon,
s böjtjükből, miként mi, a csapdát se látták süketen, vakon.

Gémberedetten tért meg priccsszomszédom a víztől,
s ágya alá tekintve látta, volt-nincs lakomája,
tajtékozott, mert esztendeje már e láboskelepce táplálta –
fogta az egér farkát, fogta és nyalta gyengéden, nyalogatta,
majd a combokat levágta s levest remekelt magának,
húsos csorbát, igen, nem olyan korpát s káposztát úsztató levet,
húsos levest, nyomorult fráterek, nem bajszos krumlihajast, azt ettünk eleget,
ti pedig, csökkent fajankók, fölfaltatok csalétkemet, az istenfáját –
üvöltötte társunk, akár fuldokló,
kinek elorozták a szalmaszálát.

(Szondi György fordítása)